

BISEP Aradului Cultural Arad ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

Redactor:
Prof. Dr. P. Deheleanu

APARE DUMINECA

SFÂNTA EPISCOPIE ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ARADULUI

Nr. 1407/1948

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului,
lenopolei și Hălmagiului.

Iubiților cler și popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Mai mari lucruri de cât acestea veți vedea. Amin, amin grăiesc vouă, de acum veți vedea cerul deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului” (Ioan 1, 51—52).

Hristos a înviat!

Iubiții mei fii sufletești,

Culmea făgăduințelor făcute de Mântuitorul nostru este aceea de a ne face părtași la viața veșnică. Slaba minte omenească însă, care nu este stăpânită de credință, vede ridicându-se două greutăți mari în fața vieții veșnice. Acestea sunt: moartea și învierea trupului. Măcar, și numai o clipă de gândire ne este de ajuns pentru a cunoaște că mai mare lucru a fost pentru Dumnezeu cel Atotputernic a face pe om din țărână și a-i da viață, decât a învia din nou pe cel ce a trăit odată.

Învierea din morți a Mântuitorului nu numai că risipește din sufletul credincios orice nedumerire în privința morții și învierii trupurilor, dar chiar întărește cuvintele Lui că „mai mari lucruri de cât acestea” vom vedea.

De bunăseama că învierea Domnului cu trupul este o mare minune, dar de atunci încoace omenirea a avut prilejul să vadă și alte minuni, totatât sau poate și mai mari. Astfel: și Apostolii au înviat morți întru numele lui Iisus Hristos (F. Ap. 9, 40; 20, 10), au vindecat tot felul de bolnavi (F. Ap. 3, 6; 5, 15; 9, 34) și au făcut și ei minuni. Toate acestea au fost văzute de oameni și toți s'au putut convinge că atâtă putere are numele lui Iisus Hristos și după înălțarea Lui la cer. Dar faptul cel mai minunat care dovedește că Iisus Hristos este viu și că are putere în cer și pe pământ (Mat. 28, 18) se arată în nașterea și răspândirea Bisericii Sale în lume, precum și în lucrarea binefăcătoare pe care Ea o desfășoară pe pământ. Doisprezece Apostoli, oameni neînvățați în cele lumești, dar împuterniciți prin Duhul lui Hristos, fără bani, fără armate, fără orice mijloace de strălucire lumească, au răspândit cuvântul Evangheliei în toată lumea, sămănând pretutindenea această sămânță dumnezeiască. Din ea a răsărit împărăția lui Dumnezeu, împărăția: adevărului, dreptății, păcii și iubirii în suflete. Ca un aluat ce dospește inimile (Mat. 13, 33), Evan-

ghelia a frământat și frământă și azi omenirea. Nu lucrurile din afară, văzute de istorie, ci schimbările ce se petrec înlăuntrul sufletului omenesc, arată calea pe care merge omenirea dela Iisus Hristos încoace.

Care sunt acelea pârgii de viață nouă pe care creștinismul le-a adus în lume? Vom aminti aci numai trei:

- a) *Invierea sufletească.*
- b) *Desăvârșirea vieții omenești.*
- c) *Deschiderea cerului.*

Iubiții mei fii sufletești,

Noi oamenii ne pricepem atât de bine a spune despre trupul nostru când și în ce măsură este viu. El este viu când: simte, se mișcă, se hrănește, respiră aer, când inima bate, și când se sporește. Când toate aceste lucrări încetează, atunci știm că trupul este mort. Câte opintiri nu facem pentru a îndepărta sau chiar opri dela trup moartea. Putem spune că toată viața noastră este o luptă de apărare împotriva morții trupesti. Și totuși moartea trupului vine în clipa rânduită de Creatorul, pentru că „*este rânduit omului odată să moară*” (Evr. 9, 27), fiindcă Dumnezeu „*hotare a pus*” vieții noastre, pe care nu le vom trece.

Dar, oare câți dintre noi își dau tot atât de bine seama și de viața lor sufletească? Aici nu este de ajuns să spui: simt, mă mișc, mă hrănesc etc. deci sufletul meu este viu. Căci viața sufletului nu vine nici dela hrana cea din pământ, nici dela aerul din văzduh. Unicul lui izvor de viață este Dumnezeu-Creatorul, iar Acela care singur ne pune în legătură cu Tatăl ceresc și ne încopce viața de El, este Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cel trimis în lume în chip de om. „*Nimeni nu cunoaște pe Tatăl, fără numai Fiul și căruia va voi Fiul să-i descopere*” (Mat. 11, 27.) Căci „*fără mine nu puteți face nimic*” (Ioan 15, 5) a zis Mântuitorul.

Abia când credem în Iisus Hristos și ne încredințăm Lui viața noastră, atunci sufletul înviază (Ioan 5, 25). Atunci ochii sufletului, cari mai nainte erau stăpâniți de întunecul păcatului, se deschid la lumina cerească a credinței. Prin credința în Hristos înțelegem că lumea aceasta are un Stăpân, care este Făcătorul și Conducătorul ei, dar și Tatăl nostru cel iubitor, care toate le-a întocmit pentru fericirea noastră. El nu ne cere altceva decât să unim voința noastră cu voința Lui. Prin această supunere la voința lui Dumnezeu inima noastră află pacea, iar viața noastră își află făgașul ei cel firesc. De câte ori ne răsvrătim însă împotriva lui Dumnezeu și călcăm voința Lui, punând în locul ei voința noastră schimbăciuasă, vin peste noi durerile și suferințele. Insetăm după viață și ne legăm de ea cu toată puterea, însă viața cea adevărată este numai cea trăită cu Dumnezeu. Sufletul înviat la credință știe că „*viața veșnică aceasta este ca să Te cunoască pe Tine, singurul adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos pe care l-ai trimis*” (Ioan 17, 3.)

Iubiții mei fii sufletești,

Un alt bine pe care Iisus Hristos l-a adus în lume este acela că El a deschis drumuri nebănuite de largi pentru *desăvârșirea vieții omenești*. Prin aceea că El ne-a arătat că rostul vieții omenești este de a ne face asemenea lui Dumnezeu (Mat. 5, 48), sau, precum zice Sf. Apostol Petru, de a fi omul „*părtaș la firea dumnezeiască*” (2, Petru, 1, 4) Iisus Hristos a deschis larg drumul pentru înaintarea omului.

Cel dintâiu lucru, după care omul însetează este cunoașterea *adevărului* și înstăpânirea lui în viață, ca *dreptate*. Știința omenească asudă ca să cunoască Natura și să stăpânească puterile din ea, spre a-și îmbunătăți soarta. Aceasta este după voia Creatorului, care a rânduit omului: „*Creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul*” (Fac. 1, 28.) Dar atâta nu ajunge pentru a face pe om fericit.

Deaceea Dumnezeu îndeamnă pe om să cunoască și să făptuiască binele. „*Precum voîți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor așijderea* (Luca 6, 31). Legea lui Hristos îi cere omului ca el să cunoască voința Creatorului și să o împlinească. Inzadar cunoaște cineva binele, dacă nu-l și făptuește. Deaceea are omul lipsă de religie ca să învețe a cunoaște și a făptui adevăratul bine.

Dar religia lui Hristos merge și mai departe. Ea pune stăpânire pe inima omului și-l învață să înfăptuiască și ceea ce e *frumos*, adică ce se aseamănă mai mult cu Dumnezeu. Și aceasta este *iubirea*, căci „*Dumnezeu este iubire*“ (1, Ioan, 4, 8). Pentru ca omul să iasă din cercul strâmt al iubirii de sine, și să învețe a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele, Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa pe Cruce pentru toți păcătoșii, — chiar și pentru dușmanii săi din toate vremurile, — ne-a dat pildă de iubirea dumnezeiască. Abia în fața acestei pilde dumnezeiești de iubire, învață omul de a iubi cu adevărat și pe semenul său.

O, cum ne-a schimbat Iisus Hristos ochii! La lumina învățăturii Lui noi nu mai orbecăim în întuneric, ci vedem limpede calea ce avem de făcut pe acest pământ și dincolo de mormânt, până acasă la Tatăl cel ceresc.

Iubiții mei fii suflașteți,

Dar cel mai mare bine ce a izvorât în urma venirii pe pământ a Fiului lui Dumnezeu a fost *deschiderea cerului* pentru noi oameni. Cerul, care era închis prin păcatul lui Adam, ne-a fost deschis din nou prin Iisus Hristos. Cel ce după Înviere s'a înălțat acolo cu trupul cel prea mărit. De atunci și până la sfârșitul lumii, o scară stă întinsă între cer și pământ, pe care se pogoară îngerii la noi și se suie sufletele dreptilor în lăcașurile cele veșnice. Ce binefacere sunt pentru pământul uscat norii cu ploaia lor! Din cerul deschis însă, peste sufletele omenești neîncetat coboară *harul lui Dumnezeu*, această rouă cerească ce: umezește cu lacrimi de pocăință inimile împietrite; ce deschide ochii fiului rătăcit și îi arată calea întoarcerii la casa părintească; ce ne ușurează povara Crucii și ne mângâie în suferințe; și care ne dă putere de viață tuturor călătorilor prin această vale a plângerii.

Toate roadele venirii Sale pe lume, precum și a jertfei, Învierii și Înălțării, la cer, Domnul nostru Iisus Hristos ni le-a lăsat în *Biserica Sa*. Toată comoara Lui de învățături pentru luminarea sufletului, și tot belșugul de har pentru vindecarea bolilor suflașteți, le găsim în Biserică. Învățătura Lui dumnezeiască răsună prin glasul propovăduitorilor Bisericii în tot pământul. O pot asculta toți. Credința se naște din auz (Rom. 10, 14). Fiecare suflet dornic de înviere și viață o află la fiecare pas. Prin taina Sf. Botez fiecare suflet omenească poate fi alțoit în Hristos, și îmbrăcat în El (Gal. 3, 27). Chiar dacă o mare parte din viața de până-aci am petrecut-o departe de Dumnezeu, în dușmănie față de El, sau în mocirla păcatelor, ușa mântuirii re stă încă deschisă până în clipa morții. Biserica este această ușă de mântuire și turn de scăpare. Pe ea nici porțile iadului nu o biruesc, pentru că ea are la temelie piatra cea unghiulară, care este Iisus Hristos (Efes. 2, 20). Biserica este însuși Iisus Hristos, care petrece în mijlocul nostru.

„*Iisus Hristos — eri și azi și în veci — acelaș este*“ (Evr. 13, 8). Dovada Învierii și a puterii Lui, noi o avem și azi în minunea neîncetată prin care El învie sufletele la o viață cerească, îndrumă viața omenească spre desăvârșire și ține deschis cerul cu toate comorile lui.

Toate aceste adevăruri ne strălucesc la fiecare Înviere a Domnului, și ne umplu inimile de mângâiere. Ele prăvălesc totdeauna piatra de pe mormântul îndoielilor noastre, încât sufletul ușurat mărturisește: biruința vieții asupra morții; a adevărului asupra minciunii; și a binelui asupra răului. Acesta este darul zilei luminate de Paști.

„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le. Și nouă ne-a dăruit viața veșnică. Inchinăm-ne învierii Sale celei de a treia zi“.

Bindecuvântarea Domnului, cu darul și cu iubirea Lui de oameni, să fie cu voi cu toți.

Dat în Reședința Noastră Episcopală din Arad, la Învierea Domnului din anul mântuirii 1948.

Al vostru iubitor părinte sufletesc

† ANDREI

Episcop,

Setea după noutate

Dacă arunci ochii prin ziare, afișe și vitrine, observi că totul e dominat de silința de a întrece ceea ce a fost ieri. Un cinema, un teatru, un circ, o expoziție, dacă nu aduce ceva nou publicului, n'are sorți de izbândă. Atât de neistovită e setea omului modern după noutate, atât de săturat și de plictisit îi e spiritul.

Și această căutare, „cerere de semn“, o întâlnim nu numai în domeniul artelor, al modelului, sau al științei, ci și în al religiei. Oare ce-i altceva aceea, decât „Învățătorule; am vrea să vedem un semn dela tine!“ (Mt. 12, 38), când pe cei pe care intelectul satului sau al orașului îi strecoară la ureche, că slujbele sunt prea lungi... că tot aceleași și aceleași evanghelii... și câte altele.

Semn nu-l decât acela al lui Iona: Hristos, Învierea, Creștinismul. Pot ele fi și alte semne, dar nu ne onorează. Când cel mare nu grăiește îndeaș, despre cel mic despre Dumnezeu, când sufletele lăncezesc în plerzătoare tăcere, Dumnezeu intervine, vorbește despre sineși, se descopere sufletelor spre a le ridica din țărână și gunoi (Ps. 112, 7). Dumnezeu poate deschide în fiecare zi cerul și să strige pământului, dar nu-l cu cinste pentru om. Răsadul are lipsă de udat numai până prinde rădăcină, după aceea îi ajung îngrădirile obișnuite, ordinare.

Niște păgân de Niniviteni se îndreptară dintr-o simplă întâmplare a lui Iona. O regină oarecare din Saba, își mulțumi dorul de mai bine cu înțelepciunea lui Solomon. Numai creștinul să nu se mulțumească cu Hristos?

Hristos nu-l ca soarele regilor tropicale, care răsare fără aurora și opune fără crepuscul. El este premers de prooroci și urmat de minuni. Critica se poate abate cât vrea să alunge soarele universului; ar trebui să gonească întâi aurora și luminile crepusculare.

Nu există nici o scuză pentru necredință. Cea mai mare noutate și cea mai mare minune e la îndemâna oricui, în mijlocul nostru: Învierea. Creștinismul stă sau cade după cum crezi și înțelegi acest cuvânt. Învierea, nu numai pentru aceea o crezi, fiindcă-i scrisă în Evanghelii și atestată de istorie, ci și fiindcă o vezi adevărându-se în viața cea de toate zilele. „Împărăția lui Dumnezeu e înăuntrul vostru“ (Lc. 17, 21.)

Ia niște semințe în palmă și zi: „Din acestea ies plante și fructe.“ Și-apoi să poștească unul să nu creadă! N'al avea decât să se așeze în pământ și să aștepte roadele. Așa-i și cu credința: o înfunzi cât mai adânc în suflet, și lași să dospească spiritul. Lași să treacă peste ea viața cu toate alternativele ei: dureri, bucurii, încercări, biruinți, desădejdi, nădejdi.

Câți creștini buni, atâtea semne de sus, atâtea atestări a caracterului dumnezeesc al creștinismului. „Cred martirilor care se lasă sfâșiați de lei și arși de vili“ zicea oarecine.

Puterea fericitoare a Evangheliei, milioanele de fețe mulțumite care ascultă slujbele și predicile, săracii și bolnavii care au fost miluiți și ajutați în numele lui Hristos, sau întru pomenirea celor răposați, bunăstarea popoarelor creștine față de a celor neîncreștinate încă, lată atâtea și atâtea semne și noutăți neîntrecute încă.

Pr. GH. PERVA

Solia Învierii

În evoluția istorică a religiei creștine, Învierea Mântuitorului a însemnat punctul de verificare și pârghia de rezistență a întregii descoperiri făcută lumii prin Fiul lui Dumnezeu. La lumina măreață a acestei învieri, tristețea și amărăciunea apostolilor, cari se văzuseră înșelați în nădejdiile lor prin moartea de pe cruce a Învățătorului, se transformă în entuziasm nețărnut care avea să deștepte lumea păgână la o nouă viață, mai bună, mai iubitoare și mai bogată în binecuvântări pentru toți. Fără această înviere, propoveduirea lor ar fi însemnat doar o slabă încercare de a călăuzi pașii vieții omenești către țărâmurile de viață nouă, fără a avea însă certitudinea că zorii acestei vieți se pot ivi într-adevăr pentru om. „Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este propoveduirea noastră, zadarnică și credința voastră“, căci „ne aflăm încă și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Hristos, pe care nu l-a înviat...“ spune sf. apostol Pavel într-o epistolă a lui (I Cor. 15, 14-15).

Puși însă în fața mormântului gol și încredințați mai apoi prin arătările de după înviere, acești apostoli ai Mântuitorului devin făclieri învierii spirituale a lumii păgâne și temelitori unei noi vieți omenești. Din decăderea morală în care zăcea lumea păgână înainte de propoveduirea lor, din căutătorii desnădăjduiți ai adevărului, din fiii rătăciți pe căile întortochiate ale atâtor decăderi, această lume păgână, călăuzită de lumina învierii descoperită de sf. Apostoli, devine, rând pe rând, purtătoare de lumină a propriei sale învieri. La lumina mântuitoare a acestei învieri propoveduită de apostoli, s'a lucrat așadar învierea spirituală a tuturor neamurilor păgâne și sub dogoarea învățăturilor Fiului lui Dumnezeu s'a pus temelia neclătită a veacurilor de lumină cari au urmat în viața sbuciumată a lumii vechi.

Adevărul acesta, experimentat de istorie acum aproape douăzeci de veacuri, vrea să însemneze că

așa cum pentru lumea păgână de pe vremuri, învierea Mântuitorului a însemnat punctul de plecare a propriei sale învieri, tot astfel și pentru noi cei de azi, tot această înviere trebuie să fie stâlpul de lumină care să ne călăuzească pașii spre adevărata reînviere spirituală atât de dorită azi. Așa cum lespede de piatră așezată deasupra mormântului, așa cum pecetea și paznicii puși lângă mormânt, n'au fost în stare să împiedece învierea Celui răstignit, tot astfel nici pereții de ură, cari au despărțit și poartă despart încă popoarele lumii, nu vor fi în stare să oprească zorii reînvierii spirituale și a înfrățirii generale a întregului neam omenesc.

Mărturisim așadar învierea lui Hristos din morți, credem în adevărul ei, dar mărturisim totodată că după Golgota suferințelor prin cari a trecut lumea, nu de mult, trebuie să urmeze și bucuria reînvierii care să ne binecuvinteze pașii vieții cu toate binefacerile pe cari le dorim.

Ca să se producă însă această reînviere spirituală a lumii noastre de azi, e nevoie întâi de toate de reînvierea noastră proprie spre viață. „Precum Hristos a înviat din morți prin mărirea Tatălui, tot așa și noi întru înoltea veflii să umblăm”, scrie sf. apostol Pavel într-o altă epistolă a lui. Cu alte cuvinte, dacă adevărul pe care-l mărturisim azi, că Mântuitorul a înviat, însemnează certitudinea și posibilitatea reînvierii spirituale a neamului omenesc, tot acest adevăr trebuie să însemneze că și creștinul singuratic trebuie să învie pentru o altă viață, trebuie să iasă din groapa păcatului, trebuie să se reînnoiască și să devină mai rezistent față de rău.

Omul rob al păcatului și răului în genere, omul în viața căruia virtutea pare a fi ceva de prisos, e un om pe jumătate mort, un om în care sufletul e îngropat în trup ca într'un mormânt. De aceea și psalmistul David zice despre atari oameni că inima lor „e capcană și gâtlejul lor mormânt deschis” (Ps. 5, 9). Pentru un atare om sărbătoarea învierii Domnului trebuie să însemneze hotărârea fermă de a se smulge din întunerecul decăderilor lui, pentru ca să învieze și el la adevărata viață, la adevărata morală, la adevărata dreptate, isvorită din voia cea sfântă a Stăpânului nostru din cer. Pentru un atare om Paștile trebuie să fie ziua supremă, când cerul întreg să tresalte de bucuria că „fiul acesta mort a fost și a înviat, pierdut era și s'a aflat”. Cu alte cuvinte, așa cum Mântuitorul când a înviat, a părăsit legăturile și înfășurăturile în mormântul aflat pe urmă gol, tot astfel și noi trebuie să ne părăsim haina omului vechi, rob al atâtor decăderi, și să înviem la o nouă viață trăită împreună cu El.

Aceasta este semnificația adâncă a marelui praznic pe care o sărbătorim azi; aceasta este solia pe care Paștile ne-o îmbie, an de an, atât de insistent.

E ziua învierii, să ne luminăm cu prăznuirea;

e ziua învierii să ne ridicăm din moartea spirituală în care zăcem mulți dintre noi; e ziua învierii, să credem și să lucrăm pentru reînvierea spirituală și pentru înfrățirea întregului neam omenesc; e ziua învierii, să ne hotărâm a grăbi prin propria noastră învoire și învoirea tuturor acelora cari cred și mărturisesc adevărul învierii lui Hristos.

T.

Scrisori pentru frații Preoți

Dăruiește-mi și ochi

Cât de apropiați pot fi unii — chiar din punct de vedere distanțial — și totuși din punct de vedere al sentimentelor care-i animă, sunt nemărginit de departe unii de alții.

Aceasta o putem observa mai limpede, lângă Crucea lui Hristos.

Acolo lângă Hristos îi găsim și pe călăii săi, și mulțimea privitoare, și pe tâlhari. Toți privesc crucea. Dar ce văd în ea aceia, și ce vede Hristos? Suntem și noi printre cei ce privesc. Și pe noi ne situează viața în fața crucii, pe care și noi o putem privi fie ca și mulțimea, fie ca și Hristos.

Dar un lucru este sigur, că pentru noi nu poate fi tot una, cum privim și cu ce ochi privim.

Tocmai pentru aceasta, cu toată hotărârea, noi trebuie să zicem: „Doamne, tu mi-ai dăruit suflet, credință, iubire, și nădejde, dăruiește-mi și ochi — ochii Tăi — pentru ca să privesc la crucea ta așa cum privești tu și să văd ceea ce vezi tu”.

Omul lumesc, de obicei privește Crucea cu înfrustrare, adeseori chiar cu oarecare înspăimântare, desprinzând din cruce numai patimi și suferință. Hristos Domnul însă a mai văzut și altceva. A văzut răscumpărare și binecuvântare, mântuire și fericire, a văzut chipul Tatălui și bucuria sufletelor răscumparate prin Cruce.

Cunoaștem, că și întâiul mucenic Ștefan, în cursul lapidării sale, care i-a cauzat moartea, a văzut cerurile deschise și a privit extaziat strălucirea feței și chipul slavei lui Dumnezeu. Hristos Domnul încă a privit crucea ca izvor al tuturor binecuvântărilor și a îmbrățișat-o ca pe o uneltă prin care și în care va dăruia lumii cel mai mare bine.

Iată cum trebuie să privim și ce trebuie să vedem și noi în Cruce. Să o privim ca izvorul tuturor darurilor, ca cel mai mare bine, ca pe un înveliș, care de și poate este aspru și amar, dar ascunde în el sâmburele celei mai dulci și mai binecuvântate vieți.

La vederea crucii, să nu reacționeze în noi numai omul trupesc, ci și omul credinții, pentru ca, dacă cel dintâi zice, că crucea este blestem și ocară, cel de-al doilea să susțină cu credință și cu dragoste, că ea este har și binecuvântare.

Aceasta atunci o vei putea face, când ai cer-

titudinea, că Iisus Hristos a suferit pe cruce, din iubire, pentru că știa, că prin suferința sa va aduce iertare și răscumpărare pentru toți.

Patimile lui n'au fost numai un chin și suferință pasivă, ci o dăruire activă, plină de curaj, cuceritoare și biruitoare.

De astfel de sentimente pătrunși, trebuie să privim noi fruntea încoronată cu spini, în care s'au frământat atâtea gânduri sublimе pentru noi; să întâlnim privirile care prin lacrimile pătimirii ne-au privit și ne-au îmbărbătat pe noi și să ascultăm șoapta buzelor arse de sete, care ne-au chemat, pe noi.

Fericit va fi acela care va primi Crucea cu ochii lui Hristos și o va purta cu aceleași sentimente cu care a purtat-o El.

Preotul VIOREL

Ecce Homo!

Creștinismul cu toate tainele lui necuprinse și cu tot adâncul lui de nepătruns, e un fapt istoric. Iisus Christos s'a născut într-o anumită vreme și într'un loc anumit, a colindat meleagurile unei anumite țări, înfruntând prejudecățile unei anumite școli teologice, a făcut minuni, a înfruntat lașitatea unei anumite epoci, a fost vândut de unul dintre ai săi pentru treizeci de arginți, a fost biciuit, batjocurit și răstignit, a fost îngropat și a înviat a treia zi, după Scripturi și după mărturia a douăzeci de veacuri de tradiție. Toate acestea și multe altele s'au făcut în plină istorie; sunt fapte istorice a căror semnificație însă trece dincolo de istorie: ea ancorează în transcendent și'n veșnicie. Cel ce s'a născut, Cel ce a suferit răstignire și Cel ce a înviat e însuși Dumnezeu și ca atare, semnificația faptelor Lui e absolută și veșnică, așa după cum El însuși e absolut și veșnic. Iisus Christos Se naște neconținut, Iisus Christos suferă răstignire și moare neconținut, dar tot El și înviază neconținut. Taina învierii, taina mântuirii, taina biruirii morții prin moarte nu s'a consumat toată pe Golgota; taina aceasta, cea mai mare dintre toate tainele este și va rămâne activă până la sfârșitul veacurilor.

Până la sfârșitul veacurilor... Dar dincolo de veacuri? Dumnezeu depășește veacurile. Nu cumva, atunci, tainele Lui trec dincolo de veacuri? — Nu. Taina e taină întru atât, întrucât se raportează la omul istoric. Nu poate fi vorba de taină deoat în cadrul relației: Dumnezeu — om, absolut — istoric, transcendent — immanent. Dincolo de om, dincolo de istorie, taina, luminându-se, se desleagă pentru fiecare om în parte și în măsura în care el o experimentează și participă la ea plenar sau existențial, căci față de om, taina e o cale; e calea mântuirii lui.

Trasată de Dumnezeu, calea e mântuitoare în măsura în care ea e străbătută de om. Jertfa de pe

cruce nu mântuie în mod necesar și necondiționat. Ea mântuie în măsura în care ea reprezintă tainic, dar real, răstignirea, îngroparea și învierea noastră duhovnicească.

Este adevărat că aportul lui Dumnezeu în procesul de mântuire e copleșitor. Oricât de copleșitor ar fi însă, el nu exclude contribuția omului. Ceeace a făcut Dumnezeu pentru mântuirea omului, a fost odată pentru toate timpurile și pentru toți oamenii. Ceeace face, sau trebuie să facă omul, se repetă de către fiecare în parte, și, îndrănesc să afirm că, în perspectivă istorică, acesta e lucrul cel mai important.

Ce trebuie așa dar să facem noi oamenii pentru mântuirea noastră? — Răspund: trebuie să facem ceea ce a făcut Iisus Christos ca om: să transfigurăm suferința, — ceea ce e tot una cu: să învingem păcatul și moartea.

Suferința nu este deodată cu creștinismul. Suferința este deodată cu păcatul și ca atare, lupta împotriva suferinței ar fi trebuit să însemne lupta împotriva păcatului, care ca și suferința, e un fapt. Ei bine, omul dinaintea și dinafara creștinismului, a încercat rezolvarea problemei suferinței, care e în fond problema existenței umane, fie prin negarea cinică a suferinței ca fapt, fie prin apoteozarea suferinței și negarea sensului existenței umane. Singur creștinismul recunoaște suferinței realitate și o ia ca atare, fără să o nege și fără să se lase negat de ea, singur creștinismul dă suferinței un sens, singur el o valorifică.

Suferința e o dimensiune a omenescului. Negarea suferinței e unul și același lucru cu negarea omenescului. Omul nu poate exista ca om decât în suferință și cu toate că omul caută cu orice preț să scape de suferință, se cade ca el să zăbovească mult, cât mai mult asupra ei, căci ea ascunde în sine un sens profund. Suferința e dovada neîmplinirii omului. Ea este însă în aceeași vreme și imboldul spre câștigarea plenitudinii, a desăvârșirii. Și în sfârșit, ea e calea ce duce la desăvârșire. Ea e botezul care te urinărește viața întreagă, ea e foc curățitor, e baie purificatoare.

Suferința e mântuitoare. Da, dar nu pentru toată lumea. Suferința, această coordonată a firii omenești e mântuitoare nu prin ea însăși, e mântuitoare în măsura în care e acceptată dumnezeiește, în măsura în care naște și crește din dragoste de Dumnezeu și de oameni, în măsura în care ea rodește binecuvântare ca pe buzele lui Iisus Christos în clipa răstignirii.

El era omul, „Ecce Homo!” — omul esențial, omul întreg, omul întregii istorii. Iată omul! — omul biciuit până la sânge, purtând hlamidă roșie și cunună de spini. Și El, Omul încununat cu întreaga suferință posibilă, e dus în fața poporului care, vă-

zându-L, în loc să se cutremure; se întărită strigând; să se răstignească!

Incărcate de senzuri nebănuite sunt aceste repetate cereri.

Oamenii cer răstignirea lui Dumnezeu, poate fără să știe, căci ei au văzut în Iisus Christos, omul. Cerând însă răstignirea omului, ei cer propria lor răstignire și nu fără dreptate, căci omul e zămislit în păcat.

Pe Iisus Christos L-au răstignit și cu El, au răstignit sau s'a răstignit întreaga făptură. „Toată făptura s'a schimbat de frică, — se spune într'una din cântările patimilor — văzându-Te pre Tine, Christoase, pe cruce răstignit. Soarele s'a întunecat și temeliile pământului s'au cutremurat. Toate au pățimit împreună cu Tine, Căla ce ai zidit toate“. Toate au pățimit, pentru că în ziua învierii să se bucure toate. Singur omul a încercat să renunțe la suferință, singur omul a încercat să se lapede, pentru că trup fiind, nu-i putea înțelege sensul. „Adâncul înțelepciunii cei dumnezeiești și al științei cu totul l-ai cercat și noianul judecăților Mele nu l-ai ajuns, omule, — zice o altă cântare, — Domnul a zis. Deci, fiind trup, nu te lăuda, căci de trei ori te vei lăpăda de Mine, pe Care toată făptura Mă binecuvintează, slăvind-Mă în veci! Te lapezi de Christos pentru că ești trup. Te lapezi pentru că Duhul tău nu e stăpân al trupului, te lapezi pentru că nu știi să suferi, te lapezi pentru că nu ai curajul să pătimești și să te răstignești cu Christos — ori fără a te răstigni cu Christos, nu te poți face părtaș cu El, învierii.

Christos a înviat! — În fața învierii Lui, omule, care aștepti și tu învierea, cutremură-te și-ți pune întrebarea existențială și tragică: te-ai răstignit cu El? — căci dacă nu te-ai răstignit cu El, cu El nu vei învia.

V. Gheorghiu

Vechea mitropolie a Ardealului.

În conferința cu acest titlu, rostită în aula Acad. teol. din Sibiu la 29 II. 1948, prof. Dr. Șt. Lupșa susține vechimea din 1370 a mitropoliei, cu argumente noi, între cari este îndreptarea datei epistolei mitropolitului de Severin și Ardeal, Daniil, către judele Brașovului, Petru Urs. Înregistrată în arhivă între ale mitropoliților Ungrovlahiei: Macarie din 1480 (Nr. 464) și Mitrofan din 1527 (Nr. 573), la Nr. 500, scrisoarea e din 1495-1500, când era paroh în Șchei Nicola, iar jude în Brașov Petru Bär, Beer, Ursinus, Medves (Stenner: *Din Beamten von Brassó*, 1916).

Mitropolitul Severinului, Marcu, venise la Feleac (poate din vreo reședință intermediară?) înainte de marile expediții turcești din 1479 (respinsă în Câmpul Pânii — în timpul ei era și mitropolitul

Beogradului în Maramurăș) și 1474 (oprită la Oradea), pentru că actele din 1550, publicate la sfârșitul Arhivului lui Cipariu, spun că urmașul său Daniil era adolescent atunci. Păstoria lui Marcu în Feleac dură destul ca Daniil în cursul ei să se și însoare, să-și facă altă casă lângă a tatălui său, devenită reședință mitropolitană, să aibă trei copii, să rămână văduv și să fie hirotonit de Marcu urmaș.

Dela moartea lui Marcu până în 25 X. 1488 se mai scurse timp destul ca Daniil să poată zidi biserică nouă, mare, în Feleac, și să pună un caligraf să-i scrie evangheliarul pe care-i nota aceste 2 isprăvi intitulându-l mitropolit de Severin și Ardeal.

La 14 V. 1494 regele Ungariei îi recunoștea calitatea de mitropolit al Transilvaniei și-i supunea pe exarhul patriarhal din Peri, a cărui eparhie se întindea dela Ciceu-Unguraș-Bistra bihoreană spre nord până în jud. Arva. În Dec. 1497 îi recunoștea instituției din Feleac caracterul de mitropolie și cancelaria Moldovei, a stăpânei unor părți din Ardeal, prin vistierul Isac. Actul brașovean îi atestă jurisdicția arhiepiscopală în Ardealul sudic, prin el amendând Daniil ortodocșii concubini din Șchei.

Murind Daniil în Ian. 1534, când fiul Ioan îi moștenește averea, îi urmă în mitropolie fiul călugărit, Petru. Acesta e amintit ca vlădică românesc în Feleac de magistratul clujean în 1538 când adevărește că Ioan i-a plătit surorii sale Ana, măritată cu Ioan Dumitru în Săliște, partea ei de moștenire.

Murind mitropolitul Petru în 1550, când Ioan, iar are proces de moștenire, voievodul Ardealului numi vlădică al Românilor din întregul „regat“ al Transilvaniei pe preotul văduv Ioan din Peșteana, jud. Hunedorii, hirotonit în 153 în Târgoviște. Nu e exclus ca Ioan să se fi așezat la Alba Iulia în acest timp când catolicismul era prigonit, protestantismul încă neconsolidat.

Despre mitropolitul Ardealului Eftimie, 1571-74 știm din 4 documente (hotărnicia din 1580, scrisoarea Possevino din 6 III. 1583, dania Apafi din 5 August 1680 și harta Visconti din 1711) că a reșezut în mănăstirea Sfintei Treimi din Alba-Iulia, căreia Mihai Viteazul i-a zidit în 1597 încă o biserică, mai mare, lângă cea a lui Eftimie și a urmașilor lui neîntrerupți până la 1701.

L.

Spre Dumnezeu nu poți merge decât admirând cu entuziasm. Admirația și entuziasmul sunt elanuri de iubire.

Arta este dragoste și suferință. Când prezintă lucruri plăcute, este dragoste; când prezintă lucruri neplăcute, este suferință. Suferința și dragostea sunt grade de viață în care se realizează arta.

Arta, ca și viața, începe cu amândouă, dar nu sfârșește nici cu una... Gh. Moșlu

Material pentru predici

La Învierea Domnului nostru Iisus Hristos

Învierea lui Iisus Hristos se dovedește prin minunile Apostolilor

Mulți se întreabă: pentru ce Hristos nu s'a arătat Iudeilor îndată după învierea Sa? Dar aceasta este o întrebare de prisos și nefolositoare. Dacă Hristos ar fi nădăjduit, că ei s'ar fi întors la credință, prin aceasta, negreșit el n'ar fi pregetat, după învierea Sa, a se arăta tuturor.

Cum că ei n'ar fi crezut chiar nici când el li s'ar fi arătat iarăși după învierea Sa, o dovedește învierea lui Lazar. Acesta murise de patru zile și intrase în putreziciune. Hristos l-a rechemat la viață înaintea Iudeilor, și l-a deșteptat; cu toate acestea el n'a putut să-i aducă la credință; din potrivă, și i-a făcut și mai mari vrășmași ai Săi. Dacă ei n'au crezut atunci întru El, când a sculat din moarte pe altul, nu s'ar fi infuriat ei oare asupra lui mai tare, când el li s'ar fi arătat iarăși ca înviat? Ei prin aceea nu s'ar fi îndreptat, ci necucerencia și osânda lor ar fi sporit. Așa dar, pentru ca el să-i scape de o turburare de prisos, nu s'a arătat lor, ci numai ucenicilor săi, căci, prin aceasta, i-ar fi expus numai la o mai mare pedeapsă.

Așa dar, El s'a retras din ochii lor, pentru ca să-i cruțe, dar s'a arătat lor prin minunile apostolilor săi. Era tot una, ori să fi văzut pe cel înviat, ori să fi auzit pe Petru grăind slăbănogului: „În numele lui Iisus Hristos scoală-te și umblă”. (F. A. 3, 6). Într'adevăr aceste minuni ale Apostolilor, săvârșite în numele lui Iisus Hristos, erau dovada cea mai puternică despre Învierea Domnului și puteau convinge despre Învierea Sa mai mult decât arătarea Sa personală. Aceasta se învederează din următoarele: Hristos a înviat și s'a arătat ucenicilor săi, totuși și între aceștia s'a găsit unul, care nu vroia să creadă în Învierea lui, adică Toma. Acest ucenic petrecuse cu Domnul trei ani în șir, văzuse cele mai mari semne și minuni, și acum când el a văzut pe Domnul înviat, nu vroia să creadă, până ce mai întâi nu a văzut semnele cuielei și rana cea pricinuită de suflă. Spune mie, în asemenea împrejurări ar fi crezut oare toată lumea, dacă ar fi văzut pe cel înviat? Cine ar putea să afirme aceasta?

Dar noi putem încă și dintr'o altă împrejurare dovedi, că minunile apostolilor ne conving mai puternic despre învierea lui Hristos, decât privirea însuși a înviatului. Când poporul a auzit cum a zis Petru către slăbănog: „În numele lui Iisus Hristos, scoală-te și umblă”, au crezut mai multe mii (F. A. 4, 4). Toma a văzut pe cel înviat și totuși nu vroia să creadă, dar acești vrășmași ai lui Hristos au văzut minunea lui Petru și pentru ea au primit cre-

dința. Așa dar, această minune a trebuit să-i fi convins despre înviere mai lămurit și mai puternic decât însăși privirea. Deaceea, minunile și semnele apostolilor sunt dovada cea mai puternică despre învierea lui Iisus Hristos. Deaceea zice El: „Adevăr, adevăr zic vouă, cel ce crede întru mine va face aceleași lucruri, care eu le fac, încă și mai mari va face”. (Io 14, 12). Fiindcă între acestea urmasse răstignirea și mulți se scandalizaseră prin aceasta, deaceea acum era trebuința de minuni mai mari. Dacă însă Hristos ar fi rămas în mormânt și în moarte, precum afirmă Iudeii și n'ar fi înviat, nici s'ar fi înălțat la cer, atunci nu numai că nu s'ar fi putut face minuni mai mari, dar nu s'ar mai fi făcut nici una. Luați aminte, că în cele zise se cuprinde dovada cea mai îndestulătoare a învierii lui Hristos. Repet încă odată. Hristos în timpul petrecerii sale pe pământ a săvârșit semne și minuni mari, apoi a fost răstignit și după cum afirmă Iudeii, nu a mai înviat. Ce trebuie să răspundem noi acum Iudeilor? Noi trebuie să le zicem; Dacă Hristos nu a înviat, cum oare după răstignirea lui au putut să se facă întru numele lui minuni și mai mari decât acelea ce a făcut El însuși? Niciodată n'a făcut cineva după moartea sa lucruri mai mari, decât în viața sa; însă, după moartea lui Hristos, numele său a lucrat minuni, care după fel și însușire au fost mai mari, căci niciodată în timpul vieții Domnului umbra Sa n'a sculat morți, dar umbra Apostolilor prin puterea lui Hristos a făcut aceasta de mai multe ori. Și iarăși, minunile după înviere au fost mai mari, căci la minunile cele dinainte era însuși poruncitorul, iar după răstignirea sa, chiar slugile lui numai cu numele au făcut încă și mai mari și mai înalte, așa că prin aceasta puterea sa a strălucit și mai tare și mai slăvit. Vedeți, iubiților, că minunile Apostolilor, după învierea Domnului au fost mai mari decât minunile lui Iisus Hristos însuși? Nu este aceasta o hotărâtoare dovadă despre înviere? Căci precum am zis, mai adevăresc odată: *dacă Hristos a murit și nu a înviat iarăși, atunci ar fi trebuit să înceteze și minunile lui*; dar, de fapt, ele nu numai că n'au încetat, ci au urmat și mai mari și mai slăvite, adică cele săvârșite de Apostoli. Iar dacă Hristos n'ar fi înviat, atunci nici Apostolii n'ar fi putut săvârși în numele lui astfel de minuni; căoi era una și aceeași putere a Domnului, care lucra minunile, atât înainte, cât și după răstignire, unele prin însăși Domnul, altele prin Apostoli. Dar pentru că dovada învierii să fie mai clară și mai evidentă, deaceea a trebuit ca minunile cele după înviere să fie mai presus de cele dinainte.

Dar de unde știm noi, întreabă cel necredincios, că Apostolii au săvârșit astfel de minuni în numele lui Iisus? Din Sf. Scriptură, răspund eu. Dar tu nu vrei să primești această dovadă și tăgădu-

ești că Apostolii au făcut minuni; prin aceasta însă tu recunoști într'ânșii o putere a lui Dumnezeu încă mai mare, căci atunci, fără minuni lu adus, întreg globul pământesc la cunoștiința dumnezeieștilor adevăruri. Într'adevăr, aceasta ar fi fost cea mai mare și extraordinară minune, ca niște oameni săraci, neînsemnați, neînvațați și nevoiași, în număr numai de 12, să facă următori ai lor, fără minuni, așa de multe cetăți și popoare, așa de numeroase provincii, principii și domnitori, învățați și oratori, ba mai tot globul pământului!

Dar poate tu ai dori să vezi și azi săvârșindu-se minuni? Ei bine, eu îți voi arăta niște minuni asemenea, ba și mai mari decât cele dinainte, nu numai un înviat nu numai un orb făcut să vadă, ci tot pământul care s'a eliberat din întunericul amăgirii. Îți voi arăta nu numai un lepros, care s'a curățit, ci atâtea popoare întregi, cari s'au curățit de lepra păcatului prin baia renașterii. Ce minune mai mare dorești, tu omule, când vezi o schimbare atât de mare și așa de repede urmată?

Voiești tu să mai ai încă o dovadă despre învierea lui Iisus? Iat-o: prefacerea cea mare care s'a săvârșit în duhurile Apostolilor după înviere; dovadă mai mare chiar decât faptele cele minunate ale Apostolilor. Ei, pe când trăia El, s'au lepădat și l-au părăsit, la prinderea lui ei au fugit și s'au depărtat și acum după toate batjocurile și defăimările, și moartea pe cruce, acum îl prețuiesc și-l înalță mai presus de toate, încât pentru mărturisirea numelui lui ei cu bucurie jertfesc și însăși viața lor. Însă, dacă Hristos după moartea Sa n'ar fi înviat, cum ar fi fost cu putință, ca aceia, care în timpul viețuirii lui fugiseră de primejdie, acum după moartea lui, dela sine să se arunce în primejdii nenumărate?

Așa dar, când vezi că după moartea lui Iisus se fac minuni și mai mari în numele lui decât înainte și că ucenicii lui acum sunt mult mai devotați, fă singur încheierea din aceste fapte că n'a fost isprăvit totul cu moartea lui Hristos, ci mai vărtos că El a înviat, trăiește și că el, cel răstignit, pururea rămâne Dumnezeu cel viu și nemuritor.

(Sf. Ioan Hrisostom).

* * *

La „Dumineca Tomii“

Nimenia să nu se îndoiască în ce chip a intrat Domnul Hristos cu trupul prin ușile încuiate la ucenicii Săi, pentru că după învierea sa din morți, trupul Său a rămas neputrezitor, și slăvit; nu l-a ținut nici zid, nici uși încuiate; că nu era trup lumesc, nici pământesc, ci era din altă lume, cerească și dumnezească. Deaceia, El nici nu petrecea pururea cu ucenicii Săi ca înainte, ci acolo unde li se arăta, îndată era văzut, îndată era nevăzut.

Lucrurile care ne-a dat nouă sf. Biserică să le prăsnuim astăzi, sunt acestea: înnoirea învierii Domnului Iisus Hristos și credința apostolului Toma.

Înoirea învierii prăsnuim astăzi, că această Duminecă este întâia dela învierea lui Hristos și din această Duminecă începem a prăsni învierea Domnului nostru în toate Duminecele de peste an, pentru ca să nu se uite binele și mila ce ne-a dăruit. Deci, această Duminecă se cheamă și întâia și a opta Duminecă. Întâia, este, căci dela Paști aceasta este întâia și începătoare a altor Dumineci. Iar a opta, căci astăzi sunt opt zile dela Paști. Această Duminecă închipuie veacul ce va să vie dela ziua judecății înainte, care se cheamă al optălea veac netrecut și nesfârșit, după aceste șapte veacuri trecătoare ale lumii. Deaceia împreună cu învierea Domnului nostru Iisus Hristos, ne aducem aminte și de învierea a toată lumea, când vom învia întru viața cea netrecută și neschimbată. Și când ne cheamă pe noi vremea după cele șapte zile de lucru ale săptămânei să serbăm și să prăsnuim înnoirea învierii Domnului, atunci Sfânta Biserică ne arată cu taină înnoirea și a sufletelor noastre, ca să le înlocuim cu lucruri bune și să le curățim de învechitura păcatelor.

Iar de tocmeala sf. Apostol Toma, așa a fost: Domnul Hristos în aceeași zi în care a înviat din morți, seara, s'a arătat ucenicilor unde erau ei toți adunați și închiși de frica iudeilor. Numai Toma nu era cu dâșii. Iar după ce a venit și a auzit de venirea și arătarea lui Hristos, el n'a crezut pe ceilalți ucenici, și nu vroia să creadă nici într'un chip că a înviat Hristos din morți. Iar marele și înțeleptul Dumnezeu, nu numai de el unul îi era milă, ci se îngrija de toată lumea, și voia să fie știut de către toți adevărul învierii Domnului; voia ca să se vestească și să se arate în toată lumea adevărul și credința învierii. Deaceia, în a opta zi după învierea Sa, iarăși s'a arătat Domnul Hristos ucenicilor săi, fiind și Toma cu dâșii. Și acolo unde erau ei adunați împreună și închiși de frica iudeilor, ca și mai înainte, arătându-li-se, a grăit întâiu „pace“ către toți. După aceea i-a lăsat pe ceilalți și a grăit către Toma: Vino, Toma, și adă degetul tău și caută de vezi palmele mele pătrunse de cuie. Și adu-ți mâna ta și o pune în coasta mea și pipăie rana mea și locul sulitei ce m'a împuns fiind pe cruce răstignit. Iar Toma socotind și pipăindu-l, și dacă a văzut pe Hristos că este adevărat om cu trup văzut și adevărat Dumnezeu cu putere nevăzută a strigat și a zis: Domnul meu și Dumnezeul meu! Iar Domnul Hristos a grăit către dâșul: Dacă mă văzuși, Toma, crezuși; ferice de cei ce nu mă vor vedea și vor crede!

Noi nu l-am văzut și minunile pe cari le-a făcut nu le-am privit; totuși noi credem că El este Domnul nostru, credem că este Fiul lui Dumnezeu

și pentru aceea este și Dumnezeu a toate făpturile, făcător a toată lumea. Insuși este Dumnezeu, însuși este și om. Dumnezeu este, căci ne-a făcut pe noi dintru ce n'am fost; întru ceeace suntem; iar om este, căci s'a născut mai apoi om ca și noi. Dumnezeu este, pentru minunile cele ce a făcut, pe care nu este cu putință omului a le face, căci morții a înviat; orbii a făcut cu ochi; bolnavii a tămăduit; ologii a făcut cu picioare; ciungii cu mâini; îndrăciții a isbăvit și alte nenumărate minuni a făcut, pe care nu le-ar fi putut face de n'ar fi fost Dumnezeu adevărat. Și om a fost, pentru că s'a născut cu trup ca și noi din Maica Sa, care a fost fecioară și înainte și după naștere. Alte toate le-a avut ca și noi, afară de păcate, precum mărturisește Scriptura (Is. 53, 9) că fărădelege n'a făcut și vicleșug în gura Lui nu s'a aflat; a flămânzit și a însetat; s'a golit în Iordan; cu palme peste obraz a fost bătut; a fost rănit și mai apoi omorât, ca un om deplin. Pentru aceea mărturisim că acesta este Dumnezeu și om desăvârșit și credem că acesta este Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu deplin și adevărat, și nădărdim să avem viață întru numele Lui.

(Din Cazanle).

Informațiuni

● **Un congres ecumenic** se va ține în vara acestui an la Amsterdam. Însemnătatea acestui congres va fi apreciabilă, atât din punct de vedere religios, cât și umanitar. Scopul este de a realiza o mai simțită apropiere, înțelegere și colaborare între creștinii de pretutindeni. Acțiunea este pornită din sânul Protestanților și este susținută de Bisericele Anglicană, Ortodoxă și Veche Catolică. Problemele care se vor debata în acest congres sunt cuprinse în formula: „Ordinea divină și dezordinea umană”.

● **Ministerul Industriei și Comerțului** prin decizia Nr. 6563/1948 publicată în Monitorul Oficial Nr. 63 din 16 Martie a. c. face cunoscut următoarele: „Proprietarii agricoli pot angaja în anul agricol 1948 muncitori agricoli zileri cu plata prin bună învoială, în natură sau în bani”.

● **În comuna Apateu** a avut loc o misiune religioasă, în Dumineca V-a din Post. Dela Arad au fost invitați P. P. C. C. L. L. Prot. Dr P. Deheleanu și Pr. I. Ungureanu. Misiunea a început de Sâmbătă seara cu o ședință a Oastei Domnului, la care au luat cuvântul misionarii din Arad și P. C. A. Căpitan adm. protopopesco. Sf. Liturghie a fost oficiată în sobor de Păr. Dr P. Deheleanu, A. Căpitan și I. Ungureanu. A predicat Păr. Dr P. Deheleanu. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt, înființat și condus cu dibăcie de Păr. A. Tomescu din localitate. În continuarea Sf. Liturghii s'a făcut sfințirea sălii pen-

tru cor și pentru ședințele Școalei de Duminecă. A servit Păr. Prof. Dr P. Deheleanu, iar Păr. I. Ungureanu a ținut o însuflețită predică. A urmat o masă comună, după care îndată s'a ținut Școala de Duminecă. Au luat cuvântul Părinții Dr. P. Deheleanu, I. Ungureanu și A. Căpitan. Iar Păr. A. Tomescu a mulțumit Păr. misionari pentru osteneala ce și-au luat-o, de a răspunde la invitarea ce li s'a făcut. În continuare s'a servit în sf. biserică Vecernia, de către Păr. Dr. P. Deheleanu. Misiunea a luat sfârșit seara, după cină, cu o ședință a „Oastei Domnului”, la care au predicat Părinții misionari și cei locali, după care au fost lămurite diferite chestiuni de credință, la cererea mai multor credincioși.

● **La Moroda** s'au ținut misiuni religioase în 16—18 Aprilie, cu participarea activă a preoților I. Tripa-Ineu, Fl. Rațiu-Moroda, Gh. Belei-Șicula, I. Sas-Târnova, M. Bălan-Seleuș, D. Popian-Iermata, T. Herbei-Arad și Il. Felea-Arad. La Sf. Liturghie oficiată Duminecă într'un sobor de 8 preoți a predicat Prof. Dr. Il. V. Felea și s'au cuminecat cca 150 credincioși. După Sf. Liturghie s'a făcut „Drumul Crucii” cu cele 14 popasuri, în cadrul cărora au predicat Pr. Il. Felea, I. Sas, I. Tripa, M. Bălan și T. Herbei. A participat întreg satul. După amiază s'a ținut ședința Școalei de Duminecă.

● **Duminică, 18 Aprilie** a c., Corul bisericesc mixt „Doina” din Pâncota, compus din 75 membrii agricultori, meseriași, comercianți și intelectuali, dirijat de către d. Gheorghe Precupaș impiegat al acelei Primării, a dat răspunsurile la sf. liturghie din parohia Măasca, iar după masă, în cadrul Școalei de Duminică și al cercului Arlus, a concertat și a desfășurat un bogat program religios-cultural.

Poporul s'a rugat cu deosebită evlavie în armoniile corului, iar programul l-a întărit și mai mult în credința strămoșească.

Corul și-a propus un turneu prin parohiile noastre, al cărui început l-a făcut în Măasca.

P. C. Părinți sunt rugați a nu uita să-și achite cotizațiile la Fondul de Ajutor.

Tuturor colaboranților și cititorilor noștri le urăm sărbători fericite, cu bucurie în Domnul, adresându-le creștinul „Hristos a Înviat!”

Cetiți și răspândiți

**„Biserica și Școala”
adaus pentru popor**

Nr. 1502/1948

Concurse

Se publică concurs prin *alegere*, cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Bodrogul-Nou*, protopopiatul *Pecica*.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 16 jug. pământ arător.
2. Folosința casei și a grădinei parohiale.
3. Stolele legale.
4. Salarul dela stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de *clasa primă*. Dela recurenți se recere să aibă calificația pentru parohii de clasă primă.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, și adresate Consiliului parohial din *Bodrogul-Nou*, se vor înainta, în timpul concursului Consiliului Eparhial ort. rom. din *Arad*.

Recurenții admiși la concurs se vor prezenta în parohia *Bodrogul-Nou* pentru a servi, cuvânta, cânta și a face cunoștința credincioșilor, cu aprobarea Consiliului Eparhial ort. rom. din *Arad*.

Arad, la 19 Aprilie 1948.

† ANDREI, Traian Cibian
1-3 Episcop. cons. ref. eparhial.

Nr. 1546/1948.

Se publică concurs din *oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea, prin numire, a parohiei *Risculița*, cu filiala *Baldovini*, protopopiatul *Halmagiu*.

VENITE:

1. Sesiunea parohială 3 jugh.
2. Stolele legale.
3. Două drepturi de lemne.
4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de *clasa a II-a*, dar în lipsă de recurenți cvalificați pentru parohii de *clasa a II-a*, se admit și recurenți cu cvalificațiune pentru parohii de *clasa a III-a*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din *Arad*.

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 20 Aprilie 1948.

† ANDREI, Traian Cibian
1-2 Episcop. consilier ref. eparhial.

Nr. 1524/1948.

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 30 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Zarand II*, protopopiatul *Ineu*, devenită vacantă prin transferarea preotului *Pavel Usca* la altă parohie.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 24 jug. cad.
2. Stolele și birul legal.
3. Salarul dela stat.

Parohia este de *clasa primă*. Dela recurenți se recere să aibă cvalificațiune pentru parohii de *clasa primă*.

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc și va avea obligațiunea de a îndeplini cu conștiințiozitate toate îndatoririle legate de funcțiunea de preot duhovnic.

Actele necesare, dimpreună cu cererea și un scurt memoriu cu datele personale și activitatea de până aci, se vor înainta, în timpul concursului, Consiliului Eparhial ort. rom. din *Arad*.

Arad, la 19 Aprilie 1948.

† ANDREI, Traian Cibian
1-3 Episcop. cons. ref. eparhial.

Nr. 1525/1948

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 15 zile, cu salarul dela stat, pentru îndeplinirea parohiilor:

1. *Grăniceri 1*, protopopiatul *Chișineu-Criș*.
2. *Vârșand 1*, protopopiatul *Chișineu-Criș*.
3. *Hodiș*, protopopiatul *Buteni*.
4. *Paulian*, protopopiatul *Buteni*.
5. *Doncenii*, protopopiatul *Buteni*.
6. *Prăvăleni*, protopopiatul *Halmagiu*.
7. *Măderat 1*, protopopiatul *Șiria*.
8. *Voivodeni*, protopopiatul *Ineu*.

Arad, la 19 Aprilie 1948.

† ANDREI, Traian Cibian
1-2 Episcop. cons. ref. eparhial.

Nr. 1519/1948.

Pentru îndeplinirea parohiei *Gurba*, protopopiatul *Ineu*, se publică concurs, din *oficiu*, prin numire, cu termen de 30 zile.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 24 jugh.
2. Stolele legale.
3. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de *clasa prima*. Dela recurenți să recere să aibă cvalificațiune pentru parohii de *clasa primă*.

Preotul numit va plăti din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, și un scurt memoriu cu arătarea datelor personale și a activității, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 20 Aprilie 1948.

† ANDREI Tratan Ciblan
1-3 Episcop consilier referent eparhial

Comunicat

Comunicăm aci mai jos, în copie, Decizia Onor. Minister al Cultelor, Direcțiunea Cultelor, Nr. 6.164/1948, referitor la obligația cultelor de a-și întocmi cimitire proprii, și obligațiunea de a admite a se înmormânta în cimitirul propriu morții aparținători altui cult în anumite cazuri date pentru executare.

Copie:

„1. Toate cultele sunt obligate a-și întocmi cimitire proprii cu respectarea dispozițiilor autorităților administrative și sanitare, a căror avize vor fi obligatorii.

2. În mormântările nu se pot face decât în cimitire, în mormântările în biserici, capele, etc. sau în localuri particulare, sunt interzise.

3. În orice cimitir, aparținând unui cult, este admis a se înmormânta chiar și morții aparținând altui cult, dacă în localitate acest cult nu are cimitir și nici cimitir comun nu există.”

Arad, la 19 Aprilie 1948.

† ANDREI,
Episcop

Tratan Ciblan,
cons. ref. ep.

Asociația Clerului „Andrei Șaguna” Secția Arad.

Nr. 6/1948.

TABLOUL

preoților membri ai fondului de ajutor cari au primit diferența de clasă de salarizare pe timpul dela 15 VIII 1947-31 III 1948, cu indicarea sumelor respective, cari s'au reținut în cotizație la fondul „Ajutorului preotesc”.

Nr. crt.	Parohia	Numele și Pronumele	Suma	Nr. crt.	Parohia	Numele și Pronumele	Suma
36	Găvoșdia	Ponta Andrei	615	67	Șiria	Rujan Dimitrie	615
37	Grăniceri	Turic Tului	615	68	Șoimoș	Chebeleu Ilie	720
38	Gurba	Belei Gheorghe	735	69	Talagi	Nicoară Adam	720
39	Hălmagiu	Bogdan Ștefan	615	70	Târnova	Bențea Emil	735
40	Honțisor	Bulz Virgil	720	71	Trăian	Borza Emil	735
41	Iratoș	Crișan Ioan	615	72	Târmure	Giurgiu Victor	735
42	Luguzău	Nica Liviu	720	73	Vărădia	Turcu Iosif	615
43	Măndruloc	Pascu Iosif	615	74	Vânători	Lipovan Gh.	615
44	Minead	Marcu Vasile	735	75	Vidra	Ghilea Pavel	712
45	Moșiori	Beleanu Petru	735	76	Voivodeni	Ageu Ioan	615
46	Mustești	Mitroi Andrei	615	77	Zimbru	Costa Ioan	615
47	Nădab	Ternicean Sofronie	615	78	Leauț	Leucean Ioan	735
48	"	Rusu Ștefan	615	79	Basarabasa	Cristescu Dimitrie	735
49	Odvoș	Borza Nicolae	615	80	Rișculița	Petrovici Iosif	735
50	Olari	Marcovici Ieron.	615	81	Șteia	Chiș Romul	712
51	Oci	Remus Giurgiu	727	82	Târnovița	Vesa Nicolae	735
52	Păuliș	Lupșa Gheorghe	615	83	Tomești	Toma Florea	727
53	"	Barbă Gheorghe	615	84	Ecica	Brânda Sever	735
54	Pâncota	Miclucă Romul	615	85	Torac Mare	Farca Ioan	615
55	Pescari	Tomșa Emil	615	86	Torac Mic	Baloș Teodor	720
56	Prejești	Tămaș Ioan	615	87	"	Baloș Ion	615
57	Radna	Crișovan Gheorghe	735	88	Batania	Magdu Ioan	615
58	Roșia	Cociu Teodor	615	89	Bichiș	Cordoș Ștefan	615
59	Săvârșin	Bembea Viorel	735	90	Ciaba	Botău Gheorghe	615
60	Șangu	Tătar Cornel	735	91	Cenad Ung.	Luțai Mladin	615
61	Secaș	Mercea Simion	615	92	Chitighaz	Mișcuța Petru	735
62	Selegeni	Rusu Teodor	615	93	"	Borza Ioan	735
63	Semlac	Codrean Romul	735	94	Giula	Negru Ioan	742
64	Șepreș	Ștefănuț Ioan	735	95	"	Săbău Dimitrie	735
65	"	Tau Ioan	237				
66	Șilindia	Moise Axente	615				